

**ZÁKLADNÁ ŠKOLA, KOMENSKÉHO 707/4, 078 22
SEČOVCE**

INOVOVANÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM ISCED 1

2020/2021

Platnosť vzdelávacích programov od: 01. 09. 2020
Prerokovaný pedagogickou radou dňa: 24. 08. 2020
Prerokovaný Radou školy dňa:
Schválený zriaďovateľom školy dňa:

ZŠ Sečovce, Ul. Komenského

Školský vzdelávací program

Vzdelávací program: **Všestranne rozvinutý absolvent ZŠ**

Stupeň vzdelania: **ISCED 1**

Dĺžka štúdia: **4 ročná**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ:

Názov školy	Základná škola Sečovce, Ul. Komenského
Adresa	Ul. Komenského 707/4, 078 22 Sečovce
IČO	17071097
Riaditeľ školy	Mgr. Tóthová Slavka
Koordinátor pre tvorbu ŠVP	Mgr. Maszkáľová Eva
Ďalšie kontakty	056 6782187, tel/fax: 0566784522, zssec@stonline.sk

Zriaďovateľ:

Názov	Mesto Sečovce
Adresa	Nám. sv. Cyrila a Metóda 29, 078 01 Sečovce
Kontakty	tel.: 0566782437, email: secovce@secovce.sk

Platnosť dokumentu: od 1.9.2008

Revidovanie:	1.9.2009	učebné osnovy pre 2. a 6. ročník, aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2010	učebné osnovy pre 3. a 7. ročník, aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2011	učebné osnovy pre 4.a 8 ročník, aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2012	učebné osnovy pre 9. ročník, aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2013	aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2014	aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2015	inovovaný ŠkVP pre 1. ročník, aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2016	inovovaný ŠkVP pre 2. ročník, aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2017	inovovaný ŠkVP pre 3. ročník, aktualizácia údajov
Revidovanie:	1.9.2018	inovovaný ŠkVP pre 4. ročník, aktualizácia údajov
Inovovanie ŠkVP	1.9.2019	Zmena tabuľky Rámcový učebný plán 2019/2020
Inovovanie ŠkVP	1.9.2020	Zmena tabuľky Rámcový učebný plán 2020/2021

Podpis riaditeľa

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Kvantitatívna charakteristika:

1. Veľkosť školy

Základná škola, Komenského 707/4, 078 22 Sečovce je plnoorganizovaná základná škola s právnou subjektivitou od 1. 1. 1997. V právnych vzťahoch vystupujeme vo vlastnom mene a máme zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Škola sa nachádza v Košickom kraji, v okrese Trebišov.

Základná škola je umiestnená v strede mesta, mimo hlavnej cesty Košice – Michalovce, v blízkosti zdravotného strediska. Budova bola postavená v rokoch 1960-62 ako 29-triedna. Triedy sú rozmiestnené v spoločnej budove, ktorá je dvojposchodová, skladá sa z pavilónu A a B. K riaditeľstvu školy patria aj elokované triedy na Novej ulici /cca 2 km/. Na elokovanom pracovisku je dvojzmenná prevádzka z dôvodu nízkeho počtu tried.

Na prízemí pavilónu A je zborovňa pre 1.-4., riaditeľňa, účtáreň, miestnosť pre upratovačky, kotolňa. Na prízemí pavilónu B je súkromná zubná ambulancia, zborovňa pre 5.-9., špeciálne učebne biológie, techniky. V suteréne na pavilónoch A a B sú šatne, kde sa žiaci po príchode do školy prezúvajú vo vlastných šatniach pre jednotlivé triedy /spolu 28 šatní pre triedy/. Stravovanie žiakov je zabezpečené v samostatnej budove školskej jedálne pri škole /na druhej strane miestnej komunikácie/.

Na prízemí majú svoje miestnosti 4 upratovačky. Sociálne zariadenia sú na prízemí a 1. poschodí pavilónu A a B osobitne pre chlapcov a pre dievčatá. Boli vykonané rekonštrukčné práce na všetkých sociálnych zariadeniach v rokoch 2007 – 2008. Prízemie je prepojené s telocvičňou spojovacíou chodbou. Telocvičňa spojovacou chodbou je spojená s telocvičnými priestormi, kde sa nachádzajú : veľká telocvičňa 24x12m, stredná telocvičňa 12x18m, malá telocvičňa 12x12m, náradovňa, 2 kabinety telesnej výchovy, 2 samostatné šatne so sociálnymi zariadeniami a sprchami zvlášť pre chlapcov a pre dievčatá.

Na 1. a 2. poschodí sa nachádzajú učebne pre triedy: na 1. poschodí 6 učební, na 2. poschodí 6 učební a učebňa fyziky na B pavilóne, učebňa chémie na A pavilóne. Dve učebne na 2. poschodí na pavilóne B sú využité ako špeciálna učebňa výpočtovej techniky a geografie. Učebne sa využívajú ako učebňa pre vyučovanie cudzích jazykov, biológie, geografie a techniky ale aj iných predmetov.

Vykurovanie na škole je plynovou kotolňou - rekonštrukcia z elektrickej energie na plynovú sa uskutočnila v roku 2009. Postupne z vlastných finančných prostriedkov boli na škole vymieňané v kmeňových triedach staré okná za plastové.

V areáli školy je asfaltové ihrisko vhodné na hádzanú a malý futbal, multifunkčné ihrisko s tartanovým povrchom na hádzanú, tenis, nohejbal. V areáli sa nachádza aj bežecká dráha, doskočisko pre skok do diaľky, vyhradené miesto pre vrh guľou, veľká trávnatá plocha, školská záhrada.

2. Charakteristika žiakov

Základná škola poskytuje vzdelanie žiakom z mesta Sečovce, a z ďalších štyroch okolitých obcí patriacich do nášho školského obvodu (Dargov, Trnávka, Bačkov, Kravany). Školu navštevujú však aj žiaci mimo školského obvodu, z obcí: Malé Ozorovce, Zemplínska Teplica, Zbeňov. Počet žiakov je stabilizovaný, nedochádza k výraznému poklesu, ani k nárastu počtu žiakov. Fakt, že školu navštevujú aj žiaci mimo školského obvodu Sečovce je dôležitý, lebo napriek výsledkom demografického vývoja, ktorý ukazuje pokles narodených detí, a tým aj budúcich školákov, našu školu to zrejme neohrozí.

V škole prevládajú priemerne prospievajúci žiaci s dobrými praktickými zručnosťami a slušnou úrovňou správania sa a vystupovania na verejnosti. Školu navštevujú aj žiaci zo SZP. V spolupráci s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Sečovce sa nám vo väčšej miere darí zabezpečovať dochádzku žiakov do školy, a to aj vďaka príspevkom na stravu a školské pomôcky.

Naša škola venuje veľkú pozornosť žiakom so ŠVVP a zo zdravotným znevýhodnením. Umožňujeme vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia a správania sa, narušenou komunikačnou schopnosťou a žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia variant A. V bežných triedach základnej školy máme aj individuálne začlenených žiakov. V spolupráci s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, školskou špeciálnou pedagogičkou, výchovnou poradkyňou, rodičmi a triednymi učiteľmi, vyučujúci jednotlivých predmetov vypracúvajú individuálne výchovno-vzdelávacie programy pre efektívne vzdelávanie žiakov so ŠVVP.

Pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia na základe vyšetrenia a odporúčania CPPPaP a na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka zriaďujeme každý rok nultý ročník. V špeciálnej triede základnej školy sa vzdelávajú žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia variant A, ale aj stredným stupňom mentálneho postihnutia variant B .

Špecifickú problematiku predstavujú rómske deti, ktoré nenavštevovali predprimárne vzdelávanie a deti zo SZP. Týmto deťom by najviac vyhovoval celodenný výchovný systém v škole. Veľkým prínosom je pôsobenie 5 PA, ktorý poskytujú pomoc vyučujúcim pri práci so žiakmi so ŠVVP, SZP a MRK a tiež projekt POP.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Na ročníkoch 0. – 9. je spolu 37 pedagogických zamestnancov - učiteľov s plným úväzkom, 5 učiteľov so skráteným úväzkom (CHE, NBV), 1 vychovávateľka v ŠK, piati asistenti učiteľa, školský špeciálny pedagóg a školský psychológ. Všetci učitelia spĺňajú pedagogickú a odbornú spôsobilosť, majú vysokoškolské vzdelanie. Vzhľadom na rozdelenie ulíc do školského obvodu v meste

i pričlenených okolitých obcí do školského obvodu, počet žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je vysoký, sú kladené zvýšené nároky na prácu učiteľov. V tom je výrazná pomoc asistentov učiteľ, školského špeciálneho pedagoga a školského psychológa.

Na škole pôsobí výchovný poradca, koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor finančnej, čitateľskej a digitálnej gramotnosti, koordinátor šikanovania a drogových závislostí. Metodické orgány a predmetové komisie zasadajú spravidla 5-krát do roka a riešia aktuálne potreby a problémy výchovno-vzdelávacieho procesu na 1. a 2. stupni.

Prevádzku školy zabezpečujú nepedagogickí pracovníci. Zamestnanci školy majú vytvorené podmienky pre kariérny a profesijný rast. Vedenie školy usmerňuje zamestnancov, na aké vzdelávania sa môžu nahlasovať, vzhľadom na aktuálnu potrebu školy.

4. Organizácia prijímacieho konania

Prijímanie žiaka do prvého ročníka sa prijímajú deti, ktoré k dátumu 31. 8. dovŕšia vek 6 rokov a dosiahnu školskú spôsobilosť. Formy a obsah overenia školskej spôsobilosti určí riaditeľka školy po prerokovaní v metodickom združení a na základe odporúčaní zariadenia Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Zápis do prvého ročníka prebieha na škole v určenom termíne, v čase od 01. apríla do 30. apríla. Zápis pripravujú pedagógovia primárneho vzdelávania

Prijímanie žiaka do nultého ročníka škola realizuje vtedy, ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť a pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia. Riaditeľ školy rozhodne o zaradení dieťaťa do nultého ročníka na základe žiadosti jeho zákonného zástupcu. Súčasťou žiadosti zákonného zástupcu je odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Prijímanie žiakov do špeciálnej triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím sa uskutočňuje na základe ich zdravotného znevýhodnenia po diagnostických vyšetreniach zameraných na zistenie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb vykonaných CPPP a P Trebišov.

5. Dlhodobé projekty

Základná škola sa pravidelne zapája do projektov zameraných na žiakov i pedagógov. Boli to projekty:

- a) Zdravá škola,
- b) Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva,

- c) Modernizácia pedagogického procesu,
- d) Projekt ŠOV – Škola otvorená všetkým /SZP/
- e) Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít /národný projekt/,
- f) Moderné vzdelávanie-digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety
- g) Projekt POP- Pomáhajúce profesie v edukácii žiakov.

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Všetky náročne stanovené ciele a úlohy je možné plniť len v úzkej spolupráci s rodičmi a inými subjektmi. Spolupracujeme s radou školy a radou rodičov, snažíme sa ich získať pre ciele školy. Neustále ich informujeme o práci školy, stanovených programoch, jej výsledkoch, ponuke pre žiakov aj rodičov. Rada školy má 11 členov. Tvoria ju: 4 delegovaní zástupcovia zriaďovateľa, 2 pedagogickí zamestnanci, 1 nepedagogický zamestnanec, 4 zástupcovia rodičov. Rada školy zasadá podľa potreby. Radu rodičov tvoria zvolení triedni dôverníci za každú triedu. Triedni dôverníci sa volia v septembri na prvom rodičovskom združení. Na zasadnutiach rady školy a rodičovskej rady sa členovia pravidelne zúčastňujú, minimálne 4-krát ročne.

Základná škola úzko spolupracuje s CVČ v Sečovciach, CVČ v Trebišove, SČK, RÚVZ v Trebišove, okresným a obvodným oddelením POLÍCIE, ÚPSVaR v Trebišove a v Sečovciach, s komunitným centrom v Sečovciach.

Na veľmi dobrej úrovni je spolupráca s Pedagogicko-psychologická poradňou v Trebišove a so Špeciálno-pedagogickou poradňou v Trebišove.

Prezentujeme a zviditeľňujeme sa v školskom časopise, na internetovej stránke.

7. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Budova bola postavená v rokoch 1960-62 ako 29-triedna. Triedy sú rozmiestnené v spoločnej budove, ktorá je dvojposchodová, skladá sa z pavilónu A a B. K riaditeľstvu školy patria aj elokované triedy na Novej ulici /cca 2 km/-

Na prízemí pavilónu A je zborovňa pre 1.-4., riaditeľňa, učtáreň, miestnosť pre upratovačky, kotolňa. Na prízemí pavilónu B je súkromná zubná ambulancia, zborovňa pre 5.-9., špeciálne učebne biológie, techniky. V suteréne na pavilónoch A a B sú šatne, kde sa žiaci po príchode do školy prezývajú vo vlastných šatniach pre jednotlivé triedy /spolu 28 šatní pre triedy/. Stravovanie žiakov je zabezpečené v samostatnej budove školskej jedálne pri škole /na druhej strane miestnej komunikácie/.

Na prízemí majú svoje miestnosti 4 upratovačky. Sociálne zariadenia sú na prízemí a 1. poschodí pavilónu A a B osobitne pre chlapcov a pre dievčatá. Boli vykonané rekonštrukčné práce na všetkých sociálnych zariadeniach v rokoch 2007 – 2008. Prízemie je prepojené s telocvičňou spojovaciu chodbou. Telocvičňa spojovacou chodbou je spojená s telocvičnými priestormi, kde sa nachádzajú : veľká telocvičňa 24x12m, stredná telocvičňa 12x18m, malá telocvičňa 12x12m, náradňovňa, 2 kabinety telesnej výchovy, 2 samostatné šatne so sociálnymi zariadeniami a sprchami zvlášť pre chlapcov a pre dievčatá.

Na 1. a 2.poschodí sa nachádzajú učebne pre triedy: na 1. poschodí 6 učební, na 2. poschodí 6 učební a učebňa fyziky na B pavilóne, učebňa chémie na A pavilóne. Dve učebne na 2. poschodí na pavilóne B sú využité ako špeciálne učebne výpočtovej techniky a geografie. Sú pripojené na internet, škola je zapojená do projektu Infovek. Niektoré učebne sa využívajú ako špeciálne učebne pre vyučovanie cudzích jazykov, biológie, geografie, techniky a iných predmetov.

Vykurovanie na škole je plynovou kotolňou - rekonštrukcia z elektrickej energie na plynovú sa uskutočnila v roku 2009. Postupne z vlastných finančných prostriedkov na škole vymieňame staré okná za plastové /najmä v učebniach/.

V areáli školy je asfaltové ihrisko vhodné na hádzanú a malý futbal, multifunkčné ihrisko s tartanovým povrchom na hádzanú, volejbal, tenis, nohejbal /od roku 2009/. V areáli sa nachádza aj bežecká dráha /s antukovým povrchom/, doskočisko pre skok do diaľky, vyhradený priestor pre vrh guľou, veľká trávnatá plocha, školská záhrada.

Vybavenie kabinetov prebieha postupne v jednotlivých etapách zameraných na predmety podľa požiadaviek učiteľov. Postupne sa vybavujú všetky kabinety a odborné kabinety počítačmi a počítačovou technikou. Sú zriadené tri počítačové učebne. Je potrebné vybaviť kmeňové učebne novým školským nábytkom a je potrebné v budúcnosti riešiť podlahy v triedach /parkety/. Podlaha na chodbách – v súčasnosti je brúsený betón - hľadať vhodnejšie riešenie.

Počas školského roka sme doplnili veľké množstvo moderných učebných pomôcok, čo umožnilo tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. V rámci projektu Premena tradičnej školy na modernú boli do kabinetov zabezpečené nové učebné pomôcky.

8. Škola ako životný priestor

V zmysle otvorenej školy trávia žiaci v školských priestoroch aj veľa svojho osobného času. Z tohto dôvodu dbáme na upravené priestory. Všetky priestory školy sú aktuálne vymaľované postupne, steny

sú čisté. Vymaľované boli za posledné roky steny v telocvični, v školskej jedálni, v školskej kuchyni, chodby v škole, triedy, vstupné priestory do školy. Pravidelne je udržiavaná zeleň v okolí školy – trávnik, živý plot, areál okolo športových ihrísk, bežecká dráha, školská záhrada. Každý odborný kabinet má svoj priestor nielen vo svojej odbornej učebni, ale aj na chodbách vo forme násteniek a vitrínok. Tieto slúžia na aktuálne informácie o aktivitách školy, úspechoch žiakov a o reprezentácii školy. Spoločné priestory sú obnovované a spravované aj v rámci záujmových krúžkov zameraných na výtvarnú prácu.

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, dôraz kladieme na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách, budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a pedagógmi.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní využíva škola všetky právne predpisy, zákony, z ktorých táto povinnosť vyplýva /školenia o BOZP, PO, previerky, technické prehliadky, revízie elektrických zariadení a bleskozvodov/. Vedenie školy zabezpečuje bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie, na chodbách, šatniach, telocvičniach, školskej jedálni, sociálnych zariadeniach, v celom areáli školy - poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií.

Bezpečnosť a ochrana zdravia žiakov

a) V súlade s § 148 ZP sú všetci pedagogickí zamestnanci splnomocnení a povinní dbať priebežne (pred začiatkom vyučovania, v jeho priebehu, cez prestávky, po skončení vyučovania) o bezpečnosť a ochranu zdravia, sledovať správanie žiakov a primeraným spôsobom ich upozorňovať na prípadné nedostatky. Vážne priestupky voči školskému poriadku žiakov hlásiť ihneď triednemu učiteľovi alebo vedeniu školy.

b) Žiaci sa správajú v škole a na akciách organizovaných školou tak, aby neohrozili svoje zdravie ani zdravie svojich spolužiakov či iných osôb.

c) Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. V prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach, sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak

je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.

d) Všetci žiaci školy sú povinní rešpektovať dozor konajúcich učiteľov školy.

e) Zo zdravotných dôvodov nie je povolené používať v škole ako prezuvky tenisky a cvičky.

f) Každý žiak je povinný mať v škole hygienické vrecúško s toaletnými potrebami.

g) Žiak ochraňuje svoje zdravie a zdravie spolužiakov. Žiaci nesmú v škole ani v areáli školy fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať toxické látky a drogy.

h) Žiak dôsledne dodržiava hygienické zásady - dôsledne si umyje ruky po použití WC i pred každým jedlom.

ch) Triedny učiteľ je povinný na začiatku školského roka zabezpečiť pre žiakov svojej triedy vhodné veľkosti nábytku a každý vyučujúci by mal dbať na to, aby žiak dodržiaval správnu vzdialenosť pri písaní a čítaní.

i) Každý pedagóg je povinný zohľadňovať zrakové, sluchové chyby i výšku vzrastu žiaka.

j) V prevádzkových priestoroch sa žiak správa tak, aby nezapríčiňoval zvyšovanie prašnosti a neohrozoval vlastnú bezpečnosť a bezpečnosť spolužiakov.

k) Pred začatím činnosti, pri ktorej vzniká riziko úrazu, pedagóg je preukázateľne povinný poučiť a upozorniť žiakov na ich možné nebezpečenstvo vzniku úrazu.

l) Pedagóg, ktorý poskytol prvú pred lekárskou pomocou žiakovi je povinný o úraze alebo ochorení informovať rodičov žiaka.

m) Každý školský úraz treba evidovať a spísať záznam o úraze žiaka.

n) Ak si úraz žiaka alebo iné zhoršenie zdravotného stavu vyžaduje neodkladnú lekársku pomoc, škola zabezpečí pre žiaka zdravotný sprievod, ktorý podá ošetrojúcemu lekárovi informácie o vzniku a príčinách úrazu a informáciu o poskytnutej predlekárskej prvej pomoci.

o) Pri vzniku úrazu sa škola riadi Metodickým usmernením č.4/2009-R z 11. 2. 2009 k zavedeniu jednotného postupu škôl, školských zariadení a vysokých škôl pri vzniku registrovaného školského úrazu a pri evidencii nebezpečných udalostí.

p) Každý úraz, poranenie, či nehodu sú žiaci povinní hlásiť bez zbytočného odkladu vyučujúcemu alebo triednemu učiteľovi.

r) Všetci zamestnanci školy sú povinní pri úraze poskytnúť žiakovi prvú pomoc a zaistiť ošetrovanie lekárom. Úraz ihneď hlásiť vedeniu školy a vyplniť predpísaný záznam o úraze.

s) Žiaci sú povinní zúčastňovať sa školení, poučení alebo výcvikov uskutočňovaných školou, triednym učiteľom alebo iným zamestnancom školy v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia.

t) O poučení na exkurzii, alebo výcviku sa vyhotoví písomný záznam. Žiaci sú povinní svoju účasť potvrdiť podpisom a následne tieto pokyny a predpisy dodržiavať v priestoroch školy a všade, kde prebieha organizovaná činnosť žiakov (kultúrne podujatia, exkurzie, lyžiarsko výcvikové kurzy, plavecké kurzy, školy v prírode, účelové cvičenia, didaktické hry v prírode, školské výlety, ap.). Pri organizovaní takýchto podujatí sa postupuje podľa vyhlášky 224/2011 o základnej škole § 7.

u) Pri konaní školských podujatí škola zodpovedá za žiaka v plnom rozsahu od začiatku plánovaného podujatia až do jeho ukončenia. V prípade, že nepĺnoletý žiak musí z podujatia odísť pred jeho

plánovaným ukončením, môže tak urobiť len na so súhlasom vedúceho podujatia a na základe písomnej žiadosti rodičov, resp. zákonných zástupcov.

v) Počas vyučovania v odborných a multimediálnych učebniach, učebniach informatiky a priestoroch pre telesnú a športovú výchovu sa žiaci riadia pokynmi vyučujúcich a prevádzkovým poriadkom príslušnej učebne, telocvične, školského ihriska, školskej dielne, učebne IKT.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1. Pedagogický princíp školy - vlastné ciele výchovy a vzdelávania

Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a hlboké odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch. Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech.

Ciele výchovy a vzdelávania:

- Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.
- Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.
- Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.
- V spolupráci s rodičmi žiakov vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.
- Posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast.
- Podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka.
- Skvalitniť spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami.
- Zaviesť nové formy a metódy práce.

V etape primárneho vzdelávania za kľúčové spôsobilosti považujeme :

- ✓ komunikačné spôsobilosti,
- ✓ matematická gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií,
- ✓ spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno- komunikačné technológie),

- ✓ spôsobilosti učiť sa učiť sa, riešiť problémy,
- ✓ osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.
- ✓ posilniť úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast,
- ✓ podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka,
- ✓ skvalitniť spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami,
- ✓ zaviesť nové formy a metódy práce.

Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Hlavným cieľom, ktorý chceme v najbližšom období uskutočniť, je pokračovať v zmene základnej filozofie školy. Ide o predstavu - vytvorenie tzv. otvorenej školy, kde tvoria škola a rodičia komunitu, ktorá sa podstatne častejšie stretáva a spolu rieši problémy. V tomto modeli neposkytuje škola žiakovi len vzdelanie, ale žiak tu môže tráviť aj časť svojho voľného času, má tu vytvorený priestor na zábavu, šport. Vo vzdelávacom procese sa zamerame na získanie dostatočných všeobecných vedomostí a zručností vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch. Dôraz chceme klásť na vyučovanie cudzích jazykov, zvládnutie IKT. Umožníme individuálny výber pokračovania v štúdiu na strednej škole. V záujmovej činnosti pokračovať vo výbere zameraní podľa záujmu žiakov, umožniť prácu žiakov aj v poobedných hodinách.

3. Profil absolventa

Stupeň vzdelania

ISCED 1

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené **základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti**. Nadobudol základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal predpoklady pre to, aby si vážil sám seba, i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať. Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

a.) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,

- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

b.) kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

c.) kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,

d.) kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

e.) kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom,

f.) osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

g.) kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

1. Rozvoj kľúčových kompetencií (spôsobilostí) v rámci ŠkVP

a.) Spôsobilosť k celoživotnému učeniu sa

Cieľ: umožniť žiakom osvojiť si stratégie učenia a motivovať ich pre celoživotné vzdelávanie

- učiteľ ponúka rôzne zdroje informácií / knižnica, internet/
- žiak sa zúčastňuje exkurzií /múzeá, botanická záhrada, ZOO,.../
- žiak využíva metódu brainstormingu
- žiak využíva metódu pojmových máp

- učiteľ na vyučovaní využíva výukové programy v školských počítačoch
- žiak sa zúčastňuje celoplošného testovania vedomostí a zručností žiakov na ZŠ
- pri osvojovaní nového učiva vychádza učiteľ z prostredia, ktorý je žiakovi blízky a známy /postup od známeho k neznámemu/
- učiteľ vedie svojho žiaka k využívaniu medzipredmetových vzťahov (integrované tematické vyučovanie)
- učiteľ vytvára podnetné prostredie pre experiment, improvizáciu, podporuje činnostné učenie
- učiteľ kladie dôraz rozvoj čitateľskej gramotnosti a na prácu s textom

b.) Sociálne komunikačné spôsobilosti

Cieľ: Viesť žiakov k všestrannej, účinnej a otvorenej komunikácii, vytvárať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city v správaní, jednaní a prežívaní životných situácií.

- škola ponúka širokú škálu aktivít - záujmovej krúžkovej činnosti, školského klubu, besedy, exkurzie
- učiteľ zaraďuje kooperatívne vyučovanie do výchovno-vzdelávacieho procesu
- učiteľ, žiak sa pravidelne stretávajú na hodnotení svojej práce na triednických hodinách
- žiak využíva k svojmu rozvoju prostriedky IKT
- žiak prezentuje svoje projekty
- žiak má možnosť zvládať základné pravidlá v cudzom jazyku a byť schopný komunikovať v ňom
- žiak rozvíja ústnu a písomnú komunikáciu

c.) Spôsobilosť riešiť problémy

Cieľ: podnecovať žiakov k tvorivému mysleniu, logickému uvažovaniu a k riešeniu problémov

- vyučovanie je vedené tak, aby žiaci hľadali rôzne riešenia problémov a dokázali si ich obhájiť
- žiak vie vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie z rôznych informačných zdrojov
- učiteľ vo vhodných oblastiach vzdelávania používa netradičné a problémové úlohy
- učiteľ pracuje so žiakmi na projektoch
- žiak sa podľa svojich schopností zúčastňuje na žiackych súťažiach
- žiak rieši modelové situácie (vhodne argumentuje)
- učiteľ kladie na žiakov určitú mieru zodpovednosti, aby pocítili svoju zodpovednosť a svoju dôležitosť

d.) Spôsobilosti občianske

Cieľ. Podporovať u žiakov záujem o riešenie problémov v spoločnosti

- žiak sa riadi právami a povinnosťami vyplývajúcimi zo školského poriadku
- žiak sa zúčastňuje na kultúrnych a spoločenských akciách, ktoré usporadúva škola, obec
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti
- žiak rieši problémy školy, triedy
- škola zabezpečí vhodné zázemie pre triedenie odpadu a vedie žiakov šetrnému zaobchádzaniu s neobnoviteľnými zdrojmi

e.) Spôsobilosti sociálne a personálne

Cieľ: rozvíjať u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné, ale aj druhých, rozvíjať vnímavosť a citlivé vzťahy k ľuďom, k prostrediu a k prírode

- žiaci sú zapájaní do organizácie školy
- v rámci skupinového vyučovania žiaci preberajú rôzne úlohy
- žiaci sú vedení k sebahodnoteniu
- škola organizuje exkurzie, výlety
- žiak spoluvytvára pravidlá triedy
- žiak formuje svoje znalosti pri kooperatívnej práci
- škola ponúka besedy a akcie v rámci programu protidrogovej prevencie a sociálnopatologickými javmi
- škola ponúka širokú škálu aktivít na podporu všestranného telesného rozvoja
- škola z dôvodu spojenia bežných a integrovaných žiakov v triedach je základnou metódou práce učiteľa, individuálny prístup k integrovaným žiakom, tak aby všetci žiaci získali potrebné spôsobilosti
- učiteľ zaraďuje do svojej práce zážitkové metódy
- škola kladie dôraz na toleranciu a rešpekt k odlišnostiam / triedne pravidlá, školský poriadok/

f.) Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Cieľ: rozvíjať u žiakov medzilidské vzťahy, empatiu, byť hrdý na svoj región, kultúrne dedičstvo

- usporadúvať pre žiakov kultúrne súťaže na rozličné umelecké obdobia, druhy a štýly

g.) Spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

Cieľ: zvyšovať u žiakov záujem v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- počítanie ešte viac zamerať na príklady zo života
- skúšanie testov logického myslenia, intelligenčných testov
- vykonávať základné aritmetické operácie
- pracovať s údajmi

h.) Digitálna spôsobilosť

Cieľ: využívať modernú technológiu v praktickom živote

- tvorba projektov s využitím všetkých vymožeností IKT, aby v prezentácii figurovali okrem textov a obrázkov aj animácie, videá, zvuky, grafy

4. Pedagogické stratégie (metódy a formy)

Teoretické východiská v pedagogike

Humanistická pedagogika - individuálny prístup, partnerský vzťah, tvorivosť, samostatnosť a aktivita, dôvera a spolurozhodovanie,

Otvorené vyučovanie - výchova celistvej osobnosti, schopnej slobodného sebarozvoja, kvalitná komunikácia na základe partnerstva,

Globálna výchova - celistvosť v procese výchovy a vzdelávania,

Tvorivo-humanistická výchova - tvorivý a ľudský prístup k výchove žiaka a potom aj k jeho vzdelávaniu.

V teórii vyučovania rozlišujeme tieto hlavné oblasti:

- organizačné formy výučby
- metódy vyučovania
- didaktické prostriedky

Kategorizácia a klasifikácia metód výchovno-vzdelávacej činnosti

Vzdelávacie metódy systematicky triedime podľa:

1. zdroja poznania a druhov poznatkov
2. aktivity a samostatnosti účastníkov
3. logických postupov
4. fáz vzdelávacieho procesu
5. podľa spôsobu interakcie

1. vzdelávacie metódy podľa zdroja poznania a druhu poznatkov členíme na:

I. a/ Slovné metódy – monologické (výklad, prednáška, inštruktáž, vysvetľovanie) a dialogické (rozhovor, diskusia, dramatizácia)

b/ Písomné – písomné práce, práca s textom

II. Demonštračné metódy

III. Praktické metódy - nácvik zručností

2. Podľa aktivity, resp. miery samostatnosti učiaceho sa žiaka v procese výučby:

Ide o metódy výhradne realizované pedagógom až po metódy autodidaktické, kde je najvyššia miera samostatnosti žiaka:

- oznamovacie
- problémové

- tvorivé napr. Brainstorming a jeho 12 možných variant, Naivné otázky, Záujmoví experti, Myšlienkové mapy, Asociačné učenie, Učenie štruktúrovaním, Učenie vzhľadom

3. Logické postupy

- používajú sa metódy logiky – induktívne, deduktívne, analytické, syntetické

4. Podľa fáz vyučovacieho procesu

- metódy motivačného charakteru

- fixačného charakteru

- expozičného charakteru

- diagnostické metódy

5. Podľa spôsobu interakcie

- metódy frontálne

- skupinové

- individuálne

Organizačné formy výučby

1. Základné: - vyučovacia hodina

2. Ostatné: -výlety -besedy - kurzy -exkurzie -vychádzky -praktické aktivity -terénne pozorovania

3. Podľa počtu žiakov: - frontálne - formy hromadnej práce -skupinové - vyučovanie skupín žiakov / 5-7 žiakov/, párové - individuálne- vyučovanie s jednotlivcami

4. Podľa dĺžky trvania: - krátkodobé / napr. vyučovacia hodina / - dlhodobé / výlet, exkurzia, vychádzka

5. Podľa typu prostredie: - v triede, špecializovanej učebni, knižnici, a vyučovanie v mimoškolských priestoroch – divadlo, múzeum, galéria, športové ihriská.

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Základná škola Sečovce, Ul. Komenského je otvorená pre všetkých žiakov. Na základe požiadaviek rodičov a v spolupráci s odbornými inštitúciami sme schopní pripraviť všetky podmienky na vzdelávanie takýchto žiakov.

Na našej škole sa v posledných rokoch zavádza v čoraz širšej miere začleňovanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do výchovno-vzdelávacieho procesu.

a) **Školská integrácia** - zložitý proces, založený na dostatočnej informovanosti, pripravenosti, tímovom prístupe a pozitívnom postoji všetkých zúčastnených - dieťaťa s postihnutím či narušením do edukačného procesu, aby bol na zreteli pozitívny rozvoj osobnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami:

- s mentálnym postihnutím,
- s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- s vývinovými poruchami učenia alebo správania,
- so sluchovým postihom,
- s viacnásobným postihnutím,
- s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu.

Školská integrácia - výchova a vzdelávanie žiakov so špec.vých.potrebami

Individuálna integrácia - pri ktorej sú žiaci so špec. vých.-vzdel.potrebami zaradovaní do tried s ostatnými žiakmi školy a sú vzdelávaní podľa :

- individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu,
- individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu.

Integrovaný žiak - so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý bol prijatý do ZŠ na základe písomného vyjadrenia zariadenia špec.pedag. poradenstva po diagnostických vyšetreniach vykonaných poradenským zariadením.

Žiak s vývinovými poruchami učenia alebo správania môže byť evidovaný a vykázaný ako integrovaný aj na základe písomného vyjadrenia pedagogicko-psychologickej poradne.

Cieľ: pripraviť jednotlivca tak, aby sa mohol čo najplnohodnotnejšie začleniť do spoločnosti

Výhody integrovaného vzdelávania:

- dieťa býva doma a chodí do školy v mieste bydliska,
- dieťa žije neustále v bežnom rodinnom prostredí postihnutí jednotlivci žijú v spoločnej komunite s intaktnými a učia sa navzájom vytvárať sociálne interakcie,
- po ukončení ZŠ je prechod do života menej traumatizujúci,
- ponúka sa širšia škála možných povolání,
- je lacnejšie ako vzdelávanie v špeciálnych školách.

Nevýhody integrovaného vzdelávania

- nedostatočná pripravenosť a odbornosť pedagóga pre prácu s postihnutým žiakom,
- nedostatočné materiálne vybavenie (pomôcky) bežnej školy,
- pomerne veľký počet žiakov v triede ,čo sťažuje individuálny prístup,
- istá unifikovanosť (zjednocovanie) obsahu metód vzdelávania,
- heterogénnosť žiackeho kolektívu,
- nebezpečenstvo negatívnych postojov k postihnutému spolužiakovi.

Forma vzdelávania: vzdelávanie formou individuálnej integrácie (do školy možno zapísať aj žiakov telesne, zrakovo, sluchovo postihnuté), pri ťažkých stavoch žiakov aj formou osobitnou, s vydaním oslobodenia od povinnosti dochádzať do školy a individuálnym vzdelávaním doma v súlade s odporúčaným vzdelávacím programom od CPPPaP. O prijatí dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na ZŠ rozhoduje riaditeľ školy po porade s tímom odborníkov, ktorý vedie špeciálny pedagóg.

Individuálny výchovno-vzdelávací program

- predstavuje možnosť úpravy obsahu a procesu vzdelávania integrovaných žiakov,
- podstatou IVP je prispôbovanie obsahu, metód a foriem vzdelávania a výchovy IVP potrebám žiakov,
- pri vypracovaní IVP je potrebné zosúladiť učebný plán, osnovy, vyučovacie ciele, metódy a postupy vyučovania
- IVP vypracovaný pre integrované vzdelávanie žiakov so ŠVVP sa odporúča členiť na časti.

IVP sa zameriava na:

- a) komplexnú pedagogickú a špec.pedag. diagnostiku žiaka na posúdenie aktuálnej vedomostnej úrovne, zručnosti, reči,
- b) obsah učiva, špec.pedag. zásady, metódy, potrebu kompenzačných pomôcok, v IVP musí byť jasne vyjadrený aj spôsob hodnotenia a klasifikácie žiaka,
- c) pedagogicko odbornú spôsobilosť a pravidelný prístup špeciálneho pedagóga.

Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov

Žiaci sa hodnotia podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so ŠVVP v bežných základných školách, schválené Ministerstvom školstva Slovenskej republiky rozhodnutím č.6164/96 – 153 zo dňa 12.12.1996 a platnosťou od 1.1.1997.

Odborné personálne zabezpečenie Základná škola spolupracuje s

- Pedagogicko – psychologickou poradňou Trebišov
- Špeciálno – pedagogická poradňa Trebišov.
- Výchovný poradca: PaedDr. Antónia Greškovičová
- Asistenti učiteľa.

b) Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou)

- definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti.

Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.)
- vyučovací jazyk školy je iný, ako jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

Za žiaka zo SZP považujeme vtedy, ak prostredie, v ktorom žije splňa aspoň tri z hore uvedených kritérií.

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností. Uskutočňuje sa:

- v škole v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy; pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu

- v škole v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- realizovať celodenný výchovný systém, ktorý predlžuje čas dieťaťa v motivujúcom školskom prostredí a umožňuje mu zmysluplne stráviť voľný čas a pripravovať sa na vyučovanie,

- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňovať atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia národnostných menšín

- realizovať programy orientované na zlepšenie spolupráce rodičov rómskych detí so základnou školou

- zabezpečiť systém doučovacích aktivít pre zaostávajúce rómske deti

- vytvoriť alternatívne učebné osnovy, ktoré bude môcť škola použiť pri prispôbovaní obsahu výučby rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (redukcia obsahu, praktickejšia orientácia, učenie zážitkovou metódou, alternatívne formy vzdelávania - animácia); implementovať ako súčasť školského vzdelávacieho programu vzdelávacie programy multikultúrnej výchovy a výchovy proti predsudkom.

c) Inklúzia

Inklúzia je častokrát spájaná s otvorenosťou škôl prijímať všetkých žiakov zo spádovej oblasti avšak zriedkavo tam prichádzajú žiaci zo širšieho okolia a to bez ohľadu na ich riziká a postihnutie. Teda inklúziu v tomto kontexte môžeme vnímať ako schopnosť a ochotu školy úspešne integrovať žiakov s celým radom handicapu.

Zároveň školy v zmysle inklúzie majú prijímať všetkých žiakov, bez ohľadu na ich fyzické, intelektuálne, sociálne, emocionálne, jazykové a iné podmienky a predpoklady. Má sa to teda týkať nie len detí s postihnutím a narušením, ale napríklad aj deti nadané, deti z ulice, pracujúce deti, deti z odľahlých oblastí, z kočujúcej populácie, z lingvistických, etnických a kultúrnych minorít a deti zo znevýhodnených alebo marginalizovaných oblasti alebo skupín.

Inkluzívne vzdelávanie môžeme chápať ako vzdelávanie, ktoré začleňuje všetky deti do bežných škôl. Podstatou je zmenený pohľad na zlyhávanie dieťaťa v systéme, resp. zlyhávanie vzdelávacieho systému v prípade konkrétneho dieťaťa. Pri neúspechu, je treba hľadať bariéry v systéme, ktorý nie je dostatočne otvorený k potrebám jednotlivca. Každé dieťa má unikátnu charakteristiku, záujmy, schopnosti a vzdelávacie potreby.

Inkluzívne vzdelávanie prináša pre všetky zúčastnené strany výhody:

Výhody pre deti:

- úžitok pre všetky deti v triede,

- rozvíjanie komunikačných a sociálnych kompetencií,
- deti získavajú širší pohľad na svet,
- podieľajú sa na výchove druhých,
- učia sa chápať a prijímať rozdiely,
- učia sa rešpektovať práva druhých,
- učia sa vnímať potreby druhých a byť zodpovední.

Výhody pre rodiny:

- dieťa nemusí byť umiestnené v internátnom zariadení,
- rozvíjanie citových väzieb v rámci celej rodiny,
- priestor na častejšiu komunikáciu a interakciu s dieťaťom,
- vzájomná podpora v rodine.

Výhody pre učiteľov:

- rozširovanie si vedomosti o detskom vývine, individualizovanom a diferencovanom prístupe k práci s deťmi,
- diagnostické kompetencie,
- schopnosť plánovať a pripravovať individuálne vzdelávacie plány,
- rozširovanie zručnosti potrebných pre spoluprácu s odborníkmi,
- inovovanie metodických postupov,
- zvyšovanie kvalifikácie.

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Stručná charakteristika prierezových tém

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa spravidla prelínajú cez obsahové vzdelávacie oblasti. Prierezové tematiky je možné uplatňovať viacerými formami - ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a vhodných vyučovacích predmetov, ako samostatný učebný predmet v rámci voliteľných hodín (pri profilácii školy). Vhodná je forma projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) alebo veľmi efektívnou formou kurzu. Nevyhnutnou podmienkou účinnosti a neformálnej realizácie témy je používanie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Výber spôsobu a času realizácie prierezovej tematiky je v kompetencii každej školy.

PRIEREZOVÉ TÉMY:

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

DOPRAVNÁ VÝCHOVA – VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

DOPRAVNÁ VÝCHOVA –VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi

- predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri
- chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných
- právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať
- návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej
- premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,

- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť
- cestnej premávky.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod..

Organizačne je vhodné prierezovú tému začleniť do viacerých predmetov prostredníctvom jednotlivých tém, projektov alebo urobiť kurzovou formou, napríklad zamerať sa jeden týždeň na environmentálnu výchovu – s teoretickou a praktickou časťou.

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľovanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj k rodinnej výchove. Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité, aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Ochrana života a zdravia (OZO) sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. V rámci témy sa aplikuje učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou povinného učiva ochrany človeka a prírody (OČP). Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza.

Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode.

Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Prierezovú tému naplňa obsah:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

TVORBA PROJEKTOV A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Žiaci sú už vo veku 7 – 11 rokov vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačených – rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorý by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehľbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnu výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

Prierezová téma Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Edukačná činnosť je zameraná na to aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta – na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok:

- môj rodný kraj
  - kraj, kde žijem;
- škola a jej okolie;
- moja trieda;
- obec, v ktorej žijem;
- čo sa mi v našom kraji najviac páči;
- čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika);
- jej flóru a faunu – význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov – objavujeme Slovensko – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzať z rodinného prostredia, t.j. téma – RODINA – rodostrom rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska.

III. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorňý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom **hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie normatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Hodnotenie predmetov:

Žiaci budú na hodinách hodnotení známku. Hodnotiť sa budú ústne odpovede a písomné prejavy žiakov (školské písomné práce, tematické kontrolné práce, priebežné kontrolné práce, vstupné a výstupné testy, krátke päťminútovky) – podľa charakteru jednotlivých predmetov a týždenného počtu hodín. Dôležité bude aj sebahodnotenie žiakov a hodnotenie spolužiakmi.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa **Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie**:

- **priebežné hodnotenie** v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

- **celkové hodnotenie** žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami.

Žiak bude z predmetu skúšaný **ústne** najmenej **raz** v polročnom hodnotiacom období a **písomne** najmenej **dvakrát** v polročnom hodnotiacom období. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovaniu žiaka.

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu budú:

- známka za ústnu odpoveď,
- známky za rôzne písomné druhy skúšok, didaktické testy,
- posúdenie prejavov žiaka.

Pedagogická rada sa na začiatku školského roka dohodne na spôsobe a forme hodnotenia. Ide predovšetkým o hodnotenie výchovných predmetov. Predmety SJL, MAT, ANJ, VLA, PDA, PVO, HUV, VYV, PVC, INF, TSV sú hodnotené klasifikáciou. Predmety NBV a ETV sa nehodnotia, na vysvedčení sa žiakovi uvedie „absolvoval / neabsolvoval“.

2. Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Je dôležité rozmýšľať nad systémom kritérií na hodnotenie zamestnancov.

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Body sa budú prideľovať na základe:

- Pozorovania (hospitácie)
- Rozhovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenia učiteľov žiakmi

3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Dôraz je kladený na:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti
- Posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klímu školy
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov
- Dotazníky pre absolventov školy
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- SWOT analýza

Na hodnotenie školy používame dotazníky, ktoré zadávame rodičom, žiakom a učiteľom. Našou snahou je získať spätnú väzbu na kvalitu škôl. Otázky zameriame na :

- ▶ Možnosť skontaktovania sa so školou, dostatok informácií o škole, spokojnosť s prácou učiteľov, hodnotením žiakov a klasifikáciou, využitím mimovyučovacieho času - kurzy, výlety, vzdelávacie zájazdy a pod.

Ako hodnotíte vývoj svojho dieťaťa na škole?

- ▶ a) rozvoj osobnosti
- ▶ b) rozvoj vedomostí
- ▶ c) rozvoj myslenia
- ▶ d) rozvoj správania sa
- ▶ e) rozvoj komunikačných spôsobilostí
- ▶ f) rozvoj počítačovej gramotnosti
- ▶ g) rozvoj všeobecnej vzdelanostnej úrovne

Počas mimoriadnej situácie v štáte sa riadime:

Usmernenie na hodnotenie žiakov základných škôl v čase mimoriadnej situácie

<https://www.ucimenadialku.sk/subory/usmernenie-hodnotenie-ziakov-zakladnych-skol.pdf>,

Usmernenia k obsahu a organizácii vzdelávania žiakov ZŠ 2020/2021).

<https://www.ucimenadialku.sk/usmernenia/otvorenie-skolskeho-roka-2020-2021/spu-pokyny-zs-cervena.pdf>

Dištančné vzdelávanie je súčasťou našej práce.

IV. Školský učebný plán

Rámcový učebný plán ISCED 1 pre 1. stupeň ZŠ v školskom roku 2020/2021 –
inovovaný v 1. – 4. ročníku:

platný pre triedy- I.A, II.A, III.A, III.B, IV.A na ul. Komenského.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník Primárne vzdelávanie				
		1.	2.	3.	4.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9+1	8+2	7+1	7+1	31+5
	Anglický jazyk	0	0	3	3	6
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4+1	4+1	4	16+2
	Informatika	0	0	1	1	2+0
Človek a príroda	Prvouka	1	2			3+0
	Prírodoveda			1	2	3+0
	Fyzika					
	Chémia					
	Biológia					
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2	3+0
	Dejepis					
	Geografia					
	Občianska náuka					
Človek a hodnoty	Etická výchova/Náboženská výchova/Náboženstvo	1	1	1	1	4+0
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1	2+0
	Technika					

Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	4+0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6+0
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8+0
	Základ	20	20	23	25	88
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8
	Spolu	22	23	25	26	96

**RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským
B – 2020/2021
I.B, I.C, I.D, II.B, II.C, III.C, III.D, IV.B, IV.C na ul. Nová.**

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník Primárne vzdelávanie				
		1.	2.	3.	4.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9+1	8+2	7+1	7+0	31+4
	Anglický jazyk			3	3	6+0
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	16+4
	Informatika			1	1	2+0
Človek a príroda	Prvouka	1	2			3+0
	Prírodoveda			1	2	3+0
	Fyzika					
	Chémia					
	Biológia					
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2	3+0
	Dejepis					
	Geografia					

	Občianska náuka					
Človek a hodnoty	Etická výchova/Náboženská výchova/Náboženstvo	1	1	1	1	4+0
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1	2+0
	Technika					
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	4+0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6+0
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	8
	Základ	20	20	23	25	88
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8
	Spolu	22	23	25	26	96

**RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským
pre školský rok 2020/2021
platný pre nulté ročníky – 0.A, 0.B, 0.C, 0.D
na ul. Nová.**

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník	Σ
		0.	
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačných schopností	6	6+0
Matematika a práca s informáciami	Zmyslová výchova a základy matematických predstáv	4	4+0
Človek a svet práce	Pracovná výchova	3	3+0
Umenie a kultúra	Rozvíjanie grafomotorických zručností a výtvarná výchova	4	4+0
	Hudobno-pohybová výchova	3	3+0
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2	2+0

	základ	22	22
	Voliteľné /disponibilné/ hodiny	0	0
	spolu	22	22+0

Poznámky: Doplnené počty hodín

1. roč.

SJL /1/ - rozširovanie komunikačných poznatkov formou verbálnej a neverbálnej komunikácie, zdokonaľovať písomné zručnosti, hygienické, estetické a pracovné návyky pri písaní, rozvoj čitateľskej gramotnosti, zdokonaľiť čítanie s porozumením, správnu techniku čítania, uplatňovanie suprasegmentálnych javov, prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky.

MAT /1/ - rozvíjanie matematických početových operácií, rozvoj logického, algoritmického a kritického myslenia, rozvoj finančnej gramotnosti, priblížiť matematiku žiakom v dennej praxi tvorbou reálnych projektov, dostatočné osvojenie si učiva, jeho upevňovanie, precvičovanie a prehlbovanie.

2.roč.

SJL /1/ - rozširovanie komunikačných poznatkov formou verbálnej a neverbálnej komunikácie, zdokonaľovať písomné zručnosti, hygienické, estetické a pracovné návyky pri písaní, rozvoj čitateľskej gramotnosti, zdokonaľiť čítanie s porozumením, správnu techniku čítania, uplatňovanie suprasegmentálnych javov, prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky.

MAT /1/ - rozvíjanie matematických početových operácií, rozvoj logického, algoritmického a kritického myslenia, rozvoj finančnej gramotnosti, priblížiť matematiku žiakom v dennej praxi tvorbou reálnych projektov, dostatočné osvojenie si učiva, jeho upevňovanie, precvičovanie a prehlbovanie.

3. roč.

SJL /1/ - rozširovanie komunikačných poznatkov formou verbálnej a neverbálnej komunikácie, zdokonaľovať písomné zručnosti, hygienické, estetické a pracovné návyky pri písaní, rozvoj čitateľskej gramotnosti, zdokonaľiť čítanie s porozumením, správnu techniku čítania, uplatňovanie suprasegmentálnych javov, prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky.

MAT /1/ - rozvíjanie matematických početových operácií, rozvoj logického, algoritmického a kritického myslenia, rozvoj finančnej gramotnosti, priblížiť matematiku žiakom v dennej praxi tvorbou reálnych projektov, dostatočné osvojenie si učiva, jeho upevňovanie, precvičovanie a prehlbovanie.

4. roč.

SJL /1 A/ - rozširovanie komunikačných poznatkov formou verbálnej a neverbálnej komunikácie, prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky, rozvoj čitateľskej gramotnosti, zdokonaľovať čítanie s porozumením, správnu techniku čítania a písomné zručnosti

MAT /1 B/ - rozvíjanie matematických početových operácií, rozvoj logického, algoritmického a kritického myslenia, rozvoj finančnej gramotnosti, priblížiť matematiku žiakom v dennej praxi tvorbou reálnych projektov, dostatočné osvojenie si učiva, jeho upevňovanie, precvičovanie a prehlbovanie.

Národný štandard finančnej gramotnosti v podmienkach ZŠ Sečovce UI. Komenského 4 – na ročníkoch 1.-4.

Problematika financií je veľmi široká, preto program finančnej gramotnosti na našej základnej škole vychádza z Národného štandardu finančnej gramotnosti MŠ SR a MF SR. Témy sú štruktúrované tak, aby im žiaci porozumeli a aby rozšírili a umocnili ich schopnosti. Naučíme sa riešiť úlohy a problémy, s ktorými sa môžeme stretnúť v praxi. Vzdelávanie sa realizuje prostredníctvom zážitkových metód, praktických cvičení, projektov či kurzu s využitím IKT. Primárnou cieľovou skupinou projektu sú žiaci 1. až 9. ročníka, sekundárnou cieľovou skupinou sú učitelia a terciárnou cieľovou skupinou sú rodičia, širšia rodina a známi, s ktorými žiaci diskutujú o svojich školských zadaniach a domácich úlohách. Tento zážitkový program je rozdelený do dvoch projektov a súčasne je súčasťou jednotlivých vyučovacích predmetov. Žiaci absolvovaním programu získajú prehľad z oblasti finančnej gramotnosti.

I. stupeň ZŠ - ISCED 1

1. ROČNÍK

1. Človek vo sfére peňazí

Matematika: Pomenovať základné ľudské hodnoty. (*slovné úlohy*)

Prírodoveda: Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti. Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s osobnými vecami, hospodárneho správania sa v domácnosti. Osvojiť si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej.

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Výlety, exkurzie: Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám.

Opísať možné dôsledky takéhoto odhalenia. **Prírodoveda:** Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca

Prírodoveda: Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Opísať príklady základných životných potrieb. Opísať svoju predstavu, čo sú to osobné príjmy človeka.

Matematika: Vysvetliť na jednoduchom príklade vzťah človeka a rodiny k peniazom.

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Prírodoveda: Vysvetliť svoju predstavu o tom, čo je majetok.

Etická výchova/Náboženská výchova: Opísať, ktoré charitatívne organizácie žiak vo svojom okolí pozná.

Slovenský jazyk a literatúra: Opísať, čo je povolanie a zamestnanie.

5. Úver a dlh

Triednická hodina: Opísať situácie, kedy si človek peniaze/predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. Popísať dôsledky oboch možností. Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičia obľúbenú osobnú vec iného človeka. Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

6. Sporenie a investovanie

Matematika: Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Prírodoveda, slovenský jazyk a literatúra: Vedieť uviesť na príkladoch význam starých rodičov v rodine. Pochopiť význam ich dôstojného postavenia, vyjadreného zdravím a sociálnou istotou.

Exkurzia, výlety: Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť a na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

2. ROČNÍK

1. Človek vo sfére peňazí

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Kompetencia:

a/ Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

b/ Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia.

c/ Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby. d/ Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Očakávania, že žiak je schopný:

a/ Pomenovať základné ľudské hodnoty. Pomenovať základné ľudské potreby. b/ Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti. c/ Opísať príklady bohatstva a chudoby.

d/ Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s osobnými vecami, hospodárneho správania sa v domácnosti. Osvojiť si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej.

Využitie v predmete: Prírodoveda, Matematika, Vlastiveda, Slovenský jazyk a literatúra

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.

Kompetencia:

a/ Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

b/ Kontrolovať osobné informácie.

c/ Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

d/ Vedieť stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov.

e/ Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Očakávania, že žiak je schopný:

a/ Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov. Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

b/ Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám. Opísať možné dôsledky takéhoto odhalenia.

c/ Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele. Vymedziť jednotlivé kroky pomocou zhodnotenia alternatív. Používať rozhodovanie pri krátkodobých cieľoch.

d/ Vysvetliť podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch.

Využitie v predmete: Vlastiveda, Matematika, Informatická výchova

3. ROČNÍK

1. Človek vo sfére peňazí

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia:

1/ Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia (zodpovednosť za existenciu, práca, povinnosť, samostatnosť).

2/ Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia (odmena).

3/ Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby. 4/ Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti. 5/ Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Očakávania, že absolvent je schopný:

1/ Pomenovať základné ľudské hodnoty - život, zdravie, rodina,... Pomenovať základné ľudské potreby - jedlo, šatstvo, veci osobnej potreby, hračky, teplo, peniaze, ...

2/ Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.

3/ Opísať príklady bohatstva a chudoby.

4/ Vedieť stručne popísať ekonomickú sféru človeka a rodiny.

5/ Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s osobnými vecami, hospodárneho správania sa v domácnosti. Osvojiť si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej, cena predmetov, dopad na prírodu a človeka

Využitie v predmete: SjaL (čítanie), Prírodoveda, Vlastiveda, Triednická hodina

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách. **Čiastková kompetencia:**

- 1/ Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia (význam peňazí, priority tovarov).
- 2/ Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov (slovo „re-KLAM-a" nie všetko, čo sa v nej uvádza je pravda).
- 3/ Kontrolovať osobné informácie (kľúč od domu, cenné veci v dome...).
- 4/ Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov (poznať priority pri míňaní peňazí, kupovať len to, na čo mám peniaze).
- 5/ Vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach. 6/ Vedieť stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov.

Očakávania, že žiak je schopný:

- 1/ Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov. Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.
- 2/ Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií.
- 3/ Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám. Opísať možné dôsledky takéhoto odhalenia.
- 4/ Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele. Vymedziť jednotlivé kroky pomocou zhodnotenia alternatív. Používať rozhodovanie pri krátkodobých cieľoch.
- 5/ Uviesť príklady míňania peňazí u detí predchádzajúcich generácií. Porozprávať o hodnotách a postojoch predchádzajúcich generácií na základe ich osobných príbehov o peniazoch.
- 6/ Vysvetliť podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch - pojem záručný list, záručná doba, kupovať kvalitné výrobky, zisťovať dôvody zlacneného tovaru, reklamovať poškodený tovar

Využitie v predmete: SjaL (čítanie), Prírodoveda, Vlastiveda, Triednická hodina

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

- Čiastková kompetencia: 1/ Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby (doplňať si vzdelanie počas života, prispôsobovanie sa rodiny dobe, v ktorej žijeme).
- 2/ Porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny (škola - vzdelanie - práca - peniaze - životné potreby).
  - 3/ Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb.
  - 4/ Identifikovať zdroje osobných príjmov (mzda, naturálne, brigáda).
  - 5/ Orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi.
  - 6/ Opísať faktory ovplyvňujúce výšku čistej mzdy.
  - 7/ Poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti a inšpirovanie sa úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich postupov.

Očakávania, že žiak je schopný:

- 1/ Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.
- 2/ Opísať príklady základných životných potrieb.
- 3/ Opísať, čo je povolanie a zamestnanie.
- 4/ Opísať svoju predstavu, čo sú to osobné príjmy človeka.
- 5/ Vysvetliť na jednoduchom príklade vzťah človeka a rodiny k peniazom - nerovnaký príjem, nestálosť príjmu, počet zamestnaní, rozdiel výšky príjmov podľa pracovného zaradenia, možnosť príjmu žiaka - štipendium.
- 6/ Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote. Kvalifikovaný pracovník - odborník vo svojom obore - ohodnotenie, porovnanie žiakov v škole - známky.

Využitie v predmete: SjaL (čítanie), Prírodoveda, Vlastiveda, Triednická hodina

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia: 1/ Vypracovať osobný finančný plán.

2/ Vypracovať systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov.

3/ Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

4/ Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

5/ Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

6/ Uvedomiť si účel a dôležitosť závetu.

Očakávania, že žiak je schopný:

- 1/ Porozprávať, aké môžu byť výdavky na domácnosť a aké môžu byť zdroje príjmov v domácnosti.
- 2/ Vysvetliť svoju predstavu o tom, čo je majetok.
- 3/ Opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia - elektrina, plyn, voda, odpad, potraviny
- 4/ Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe, nakupovanie podľa priorít.
- 5/ Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.
- 6/ Opísať, ktoré charitatívne organizácie žiak vo svojom okolí pozná.
- 7/ Uvedomiť si pojem závet. Uviesť predmet, ktorý zdedil niektorý z členov domácnosti.

Využitie v predmete: SjaL (čítanie), Prírodoveda, Vlastiveda, Triednická hodina

5. Úver a dlh

Udržanie výhodnosti, požičkovanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu - pôžička - vrátenie

Čiastková kompetencia:

1/ Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

2/ Vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať oprávnenia žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti.

3/ Opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť.

4/ Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebných úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

- 1/ Opísať situácie, kedy si človek peniaze/predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. Popísať dôsledky oboch možností -auto, rodinný dom, byt.
- 2/ Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičia obľúbenú osobnú vec iného človeka. Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú osobnú vec.
- 3/ Opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.
- 4/ Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí - strata, krádež, neúmyselné poškodenie - postoj v týchto prípadoch

Využitie v predmete: SjaL (čítanie), Prírodoveda, Vlastiveda, Triednická hodina

6. Sporenie a investovanie

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia:

- 1/ Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite (sporenie a majetok).
- 2/ Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.
- 3/ Zhodnotiť investičné alternatívy.
- 4/ Opísať spôsob nákupu a predaja investícií.
- 5/ Vysvetliť vplyv daní na návratnosť investícií.
- 6/ Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Očakávania, že žiak je schopný:

- 1/ Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.
- 2/ Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov - zakúpenie - investícia dom, byt, auto, zberatelia.
- 3/ Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu.
- 4/ Vysvetliť, prečo je dobré ukladať peniaze vo finančnej inštitúcii - ochrana pred zlodejom.
- 5/ Vysvetliť, na čo by človek mohol minúť väčšiu sumu peňazí, ktorú si našetрил v peňažnej inštitúcii.
- 6/ Vysvetliť, že za všetko sa platí daň. Popísať, ako sa kupuje dom alebo auto pre domácnosť a aké majú s tým rodičia výdavky.
- 7/ Vysvetliť, prečo je potrebné vytvárať prostredie dôvery a bezpečia pri používaní peňazí v rámci denného nakupovania, ale aj ich šetrenia. Porozprávať o tom, ako predchádzať stratám a znehodnoteniu vecí a peňazí - kupovať veci dennej spotreby, nekupovať veci na sklad.

Využitie v predmete: SjaL (čítanie), Prírodoveda, Vlastiveda, Triednická hodina

7. Riadenie rizika a poistenie

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia

- 1/ Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík - podomový predaj, značkový tovar, ázijskí predajcovia.
- 2/ Zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny.
- 3/ Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby.

4/ Vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením. Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti (životné, zdravotné, poistenie automobilov).

5/ Vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

1/ Opísať na jednoduchých príkladoch existenciu vonkajších vplyvov na človeka.

2/ Vedieť uviesť na príkladoch význam starých rodičov v rodine. Pochopiť význam ich dôstojného postavenia, vyjadreného zdravím a sociálnou istotou.

3/ Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť a na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje .

Využitie v predmete: SjaL (čítanie), Prírodoveda, Vlastiveda, Triednická hodina

4. ROČNÍK

Matematika: Uviesť príklady míňania peňazí u detí predchádzajúcich generácií. Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže šoriť.

Prírodoveda: Pomenovať základné ľudské hodnoty. Pomenovať základné ľudské potreby. Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám. Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.

Vlastiveda: Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti. Opísať, čo je povolanie a zamestnanie.

Slovenský jazyk a literatúra: Opísať, čo znamená pojem ľudská práca. Pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom - **slohová zložka**. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia Uviesť príklady, ako vzdelanie alebo praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života. Inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností.

1. Človek vo sfére peňazí	
<p>Vysvetliť žiakom pojem zodpovednosti a samostatnosti vo vzťahu k ich vlastnej existencii v dospelosti.</p> <p>Oboznámiť žiakov s pojmami ľudská hodnota a ľudská potreba na príkladoch zo života v rámci mentálnej úrovne a sociálneho zaradenia žiakov / rodina, zdravie, jedlo, spánok, a pod./.</p> <p>Vysvetliť žiakom prepojenie medzi prácou a jedným z jej možných ohodnotení - peniazmi / žiak za svoju prácu v škole je ohodnotený známku, výpomoc s domácimi prácami - pochvala od rodičov, vreckové/.</p> <p>Popísať problematiku bohatstva a chudoby s dôrazom na meniteľnosť daného stavu /chudoba nie je dedičná, je to len ľudské rozhodnutie ostať chudobným/ Deti sú schopné prekonať finančné nedostatky vlastných rodičov.</p> <p>Vychovávať žiakov k váženiu si a uvedomeniu si duchovných a materiálnych hodnôt vo svojom okolí - žiť hospodárne /praktické narábanie s vecami úmyselné neničenie si vecí, ... /</p>	<p>Matematika</p> <p>Slovné úlohy:</p> <p>Sčítanie, odčítanie</p> <p>Násobenie, delenie</p>
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí	
<p>Naučiť žiakov byť zodpovednými za vlastné rozhodnutia v oblasti financií /možný zárobok nesmie byť prekročený neuváženými výdavkami/. Dieťa ide do obchodu a má 1 euro a chce si kúpiť čokoládu, musí si byť vedomé akú finančnú hodnotu má pri sebe a že hodnota čokolády nesmie byť vyššia.</p> <p>Pri zhodnocovaní vlastných financií používať overené zdroje - média, inštitúcie garantované štátom a nepodľahnúť lákavým ponukám finančných podvodníkov - zneužívanie osobných údajov /meno bydlisko, tel. číslo sú ich osobné údaje, ktoré sa nemajú cudzím ľuďom hovoriť/. Vedieť si vytvoriť hierarchiu najnutnejších a menej potrebných finančných výdavkov / môžem si kúpiť len to na čo mám peniaze/. Použiť príklady rôznych generácií ohľadom míňania peňazí /mobily, počítače, hry, oblečenie, kino, spoločenské aktivity, šport, ... / Každý človek má nárok reklamovať chybný tovar - ochrana spotrebiteľa /čokoláda po záručnej dobe/</p>	<p>Matematika</p> <p>Slovné úlohy</p> <p>Sčítanie, odčítanie</p> <p>Násobenie, delenie</p>
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca	
<p>Vysvetliť žiakom čo je to osobná, rodinná a spoločenská potreba /ja si chcem kúpiť, my si chceme kúpiť, dosiahnuť niečo - uznanie, spoločenské postavenie/.</p> <p>Príklady na životné potreby /získať vhodné vzdelanie, nájsť si</p>	<p>Matematika</p> <p>Slovné úlohy</p> <p>Sčítanie, odčítanie</p> <p>Násobenie, delenie</p>

<p>vyhovujúcu prácu, mať stabilný príjem pre zabezpečenie rodiny/. Žiakom zdôrazniť že štúdium je prvým predpokladom pre získanie zamestnania /je dôležitý výber školy, ktorý má predznamenať ďalšie pracovné smerovanie žiaka/.</p> <p>Vysvetliť žiakom možné spôsoby získavania peňazí: plat za prácu, dar, dedičstvo a pod.</p> <p>Naša spoločnosť, v ktorej žijeme ma nastavený systém vo vzťahu k peniazom. Každý človek, rodina potrebuje peniaze k prežitiu. Úspešnosť vo finančnej oblasti: stabilná práca s možným kariérnym postupom. Neúspešnosť: krátkodobé finančne nezaujímavé zamestnania.</p>	
<p>4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi</p>	
<p>Vypracovať si finančný plán, v ktorom viem porovnať predpokladaný príjem s možnými výdavkami a na základe zistených faktov konať finančne transakcie/výlet.</p> <p>V diskusii overiť vnímanie žiakov ohľadom výdavkov v domácnosti. Vysvetliť žiakom dôležitosť prehľadnosti v dokumentoch typu: dedičstvo, faktúry, dôležité účty.</p> <p>Vysvetliť žiakom systém cenových relácií v rôznych obchodoch a nasmerovať ich na zodpovedné rozhodovanie pri nákupe /čokoláda v Tesco stojí 1 euro, tá istá čokoláda v Lidlí stojí 0,80 centov, zvážiť si možné použitie vzniknutého finančného rozdielu/.</p> <p>Vysvetliť žiakom zmysel charitatívnych organizácií a poukázať na ich vierohodnosť /podvody/.</p>	<p>Matematika Slovné úlohy Sčítanie, odčítanie Násobenie, delenie</p>
<p>5. Uver a dlh</p>	
<p>Vysvetliť žiakom požičiavanie peňazí /kúpa auta, bytu; vlastná zodpovednosť pri ich splácaní - výška príjmu, nutné výdavky, zostatok - platba úveru/.</p> <p>Každý kto si niečo požičia /napr. knihu/ by mal splniť dohodu ohľadom termínu vrátenia a nepoškodenia.</p> <p>Vysvetliť deťom riziko požičiavania peňazí a možného zadlženia sa: exekúcia odobratie osobného majetku - bezdomovec.</p>	<p>Matematika Slovné úlohy Sčítanie, odčítanie Násobenie, delenie</p>
<p>6. Sporenie a investovanie</p>	
<p>Vysvetliť žiakom zmysel sporenia: mať záujem si niečo kúpiť alebo si tvoriť stabilnú finančnú rezervu /šetrenie do pokladničiek a pod./.</p> <p>Vysvetliť žiakom slovo investícia: kúpa domu a jeho dlhotrvajúca finančná hodnota.</p> <p>Narábanie s peniazmi: ukladanie do vierohodných finančných inštitúcií - banky + nabiehajúce úroky, ochrana pred zlodejmi.</p> <p>Vysvetliť žiakom investovanie väčšej sumy do vecí, ktorá bude mať dlhotrvajúcu hodnotu s možnosťou zvýšenia nákupnej ceny /napr. dom/.</p> <p>Vysvetli žiakom pojem daň a jej praktické uplatňovanie, napr. kúpa domu.</p>	<p>Matematika Slovné úlohy Sčítanie, odčítanie Násobenie, delenie</p>
<p>7. Riadenie rizika a poistenie</p>	
<p>Vysvetliť pojem riziko na úrovni nedbanlivého narábania s peniazmi /zadlženie sa v dôsledku väčších výdavkov ako príjmov, napr. vreckové na týždeň miniem za dva dni a požičiam si od kamaráta/. Niekedy nie z vlastnej viny stratí človek zamestnanie, dôvodom je nesprávne hospodárenie firmy, štátu.</p>	<p>Matematika Slovné úlohy Sčítanie, odčítanie Násobenie, delenie</p>

Vysvetliť žiakom, že už v mladosti treba myslieť na starobu a dôchodok a tvoriť si finančné rezervy prostredníctvom produktov ponúkaných finančnými inštitúciami. Sociálna a finančná istota v starobe je základným predpokladom na dôstojne dožitie

Vysvetliť žiakom základné princípy poistenia: istota prostredníctvom poistenia /stane sa úraz zdravotná poisťovňa preplatí bolestné/.

